

Luenbakken barnehage



Årsplan 2021-22



Innholdsfortegnelse

1. Årsplanens innhold, kontaktinfo til barnehagen, s.3
2. Viktige datoer, s.4
3. Visjon, verdier og mål for barnehager i Moss kommune, s.5
4. Barnehagens fokusområde 2021/2022 og SIMM, s.6 og s.7
5. Barnehagens verdigrunnlag, s.8
 - Omsorg og Danning, s.8
 - Lek og læring, Demokrati og medvirkning, s.9
 - Vennskap, fellesskap og mobbing, s.10
 - Kommunikasjon og Språk, s.11
 - Likestilling og likeverd, Mangfold og gjensidig respekt, s.12
 - Livsmestring, s.13
 - Bærekraftig utvikling, s.14
6. Fagområdene, barnehagens digitale praksis, progresjon, s.15
7. Overganger; sammenheng mellom barnehage og skole, tilvenning innad i barnehagen, s.16
8. Samarbeid mellom hjem og barnehage, FAU, SU, s.17
9. Planlegging, gjennomføring og dokumentasjon, s.18
10. Eksterne samarbeidspartnere, s.19
11. Smågrupper, solsikkeaksjon, s.20
12. Avdelingene, periodeplan, matservering, s.21
13. Dagsrytme, Ukeplan, Tema, s.22
14. Uteliv, Visma app, s.23
15. Månedene i 2021/2022 (progresjonsplan), s.24-36

Velkommen til nytt barnehageår!

Luenbakken barnehage er et godt sted å være. Barn og voksne former hverdagen sammen i barnehagen.

Vi er en 3-avdelingsbarnehage. En småbarnsavdeling og to stor-barnsavdelinger.

Vi har stort mangfold både i barnegruppa, personalgruppa og foreldregruppa, og dette mener vi styrker oss. Det gir oss unike muligheter til å utvikle oss videre.

Vi ønsker stadig å bli bedre, og for å få til det velger vi oss hvert år et område hvor vi fordyper oss og skaffer oss ny kompetanse. I år er vårt fokusområde:

inkluderende barnehagemiljø

For å få et inkluderende barnehagemiljø vil personalet skape et godt språkstimulerende miljø. Vi vil barnets beste, og vi skal vise profesjonell kjærlighet.

Vi gleder oss til et nytt barnehageår, til et godt samarbeid med deg - til det beste for barnet!

Kontaktopplysninger

Adresse: Luenbakken 10, 1538 MOSS

Telefon:

Hvitveisen: 99 37 83 42

Smørblomsten: 99 37 26 97

Blåklokka: 99 36 80 78

Styrer: Agnethe Knudsen

Telefon: 95 05 39 75

E-post: agnethe.knudsen@moss.kommune.no

Barnehagens åpningstid: 06.45-17.00

Barnehagens hjemmeside:

www.moss.kommune.no

Bilder i årsplanen er fotografert av personalet i barnehagen

Barnehagens innhold er utarbeidet i henhold til Lov om barnehager, og Rammeplan for barnehager.

Link til Rammeplanen og Lov om barnehager ligger på barnehagens hjemmeside.

E-post adresser til pedagogiske ledere:

marianne.kristoffersen@moss.kommune.no

kari.wiik@moss.kommune.no

iren.madsen@moss.kommune.no

Årsplanens innhold:

Vi har egne mål, målkriterier og tiltak for hver aldersgruppe. På denne måten blir progresjonen synlig. Det betyr at vi tilbyr noe annet til en 2 åring enn det vi tilbyr en 5 åring.

Målkriterier er et viktig begrep i årsplanen vår. Det vil si hvordan vi kan se hos barna at vi har nådd målet.

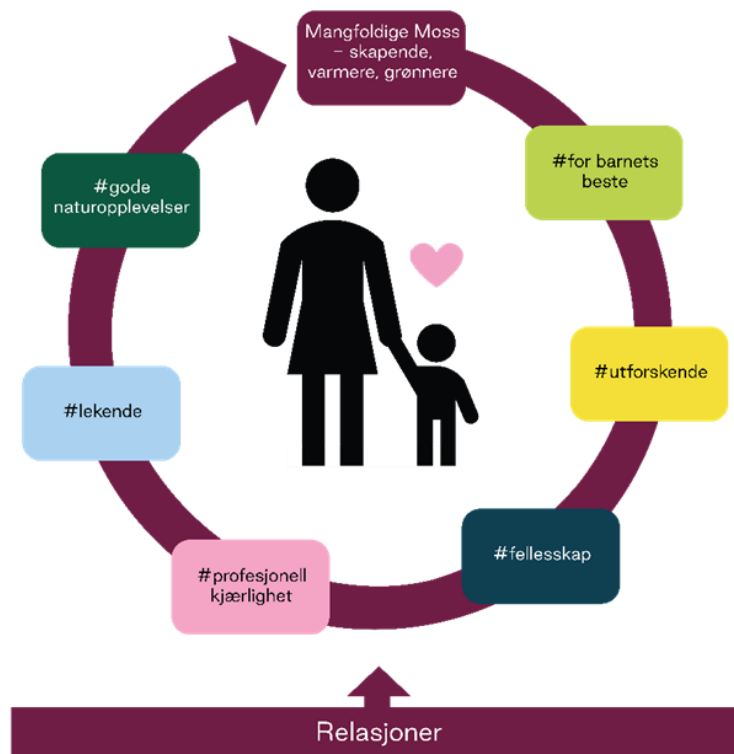
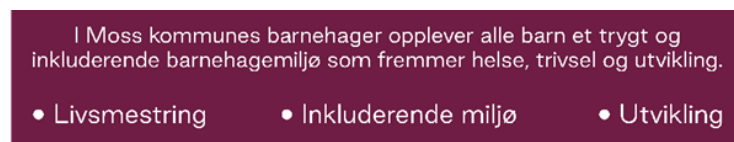
Månedene i årsplanen beskriver barnehagens arbeid med det gjennomgående innholdet, med hovedfokus på lek, vennskap og sosial kompetanse. Hver måned har ett fokus område innenfor vennskap, som er felles for hele barnehagen. Mål, målkriterier og tiltak vil være forskjellige for hver aldersgruppe.

Årsplanen blir til gjennom drøftinger i personalgruppen, barnesamtaler, foreldreundersøkelse og samarbeid med for foreldrerepresentantene. SU godkjente årsplanen i juni 2021.

Viktige datoer barnehageåret 2021-2022

August		Mars	
16.august	Plandag—barnehagen er stengt	15.mars	Barnehagedagen
September		April	
9.september	Foreldremøte	11.-18.april	Påskeferie—barnehagen er stengt
Oktober		27.april	Solsikkefest
24.oktober	FN-dagen	28.-29.april	Plandager—barnehagen er stengt
29.oktober	Vi markerer Halloween	Mai	
November		2.mai	Id al-fitr for barna
17.november	Plandag—barnehagen er stengt	4.mai	Dugnad
Xx.november	Foreldremøte med barnepass	16.mai	Maifest for barna
Desember		17.mai	Nasjonaldag—barnehagen er stengt
13.desember	Luciamarkering med foresatte	26.mai	Kristi Himmelfartsdag—barnehagen er stengt
17.desember	Nissefest for barna	Juni	
24.des-3.jan	Juleferie—barnehagen er stengt	6.juni	2.pinsedag—barnehagen er stengt
Januar		9.juni	Sommerfest med foresatte
3.januar	Plandag—barnehagen er stengt	Xx.juni	Kulturfest for 5-åringene i byen
31.januar	Vietnamesisk/ kinesisk nyttår	Juli	
Februar		Uke 29 og 30	Sommerferie—barnehagen er stengt
6.februar	Samefolkets dag		
18.februar	Karneval		

Visjon, verdier og mål for barnehager i Moss kommune



Moss kommune har utarbeidet en kvalitetsplan som sitt overordnede styringsdokument. «Små føtter skaper fremtidens spor» er vedtatt 25.05.2020.

Kvalitetsplanen skal sette retning, beskrive mål for det pedagogiske arbeidet og legge grunnlaget for årsplanarbeid i den enkelte barnehage.

Moss kommunes visjon er:

#mangfoldige Moss – skapende, varmere og grønnere.

Ut fra denne visjonen er det utviklet felles kvalitetsprinsipper for alle kommunale barnehager i Moss som skal sikre et likeverdig og helhetlig tilbud for alle barn.

Disse prinsippene er:

#for barnets beste

#utforskende

#felleskap

#profesjonell kjærlighet

#lekende

#gode naturopplevelser

Under avsnittet barnehagens verdigrunnlag beskriver vi måten kvalitetsprinsippene kommer til uttrykk på i vår barnehage

Kvalitetsplanen gir retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

«I Moss kommunes barnehager opplever alle barn et trygt og inkluderende barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel og utvikling», som igjen er delt opp i tre fokusområder: Livsmestring - Inkluderende miljø - Utvikling.

Analysen av SIMM-kartleggingen i hver enkelte barnehage er førende for hvilket fokusområde barnehagen skal ha fokus på dette barnehageåret. Vi har valgt oss følgende fokusområde: **Inkluderende miljø**

Dette vil bli nærmere beskrevet i avsnittet: Fokusområde 2021/2022.

BARNEHAGENS VISJON;
VENNSKAP, LEK OG GLEDE
- ENGASJERTE VOKSNE TILSTEDE

FOKUSOMRÅDE 2021-22

Vi har valgt fokusområdet **inkluderende barnehagemiljø** fra kvalitetsplanen.

Mål	Tiltak
Barna opplever å høre til og er en del av fellesskapet i barnehagen	• Barna deles i smågrupper hver dag • Barnehagen har et inkluderende miljø der alle barn får like muligheter til bli sett og hørt, og til å delta i alle aktiviteter • Barnehagen sikrer at gutter og jenter får like muligheter til pedagogisk utbytte i barnehagen • Barnehagen verdsetter mangfold og bygger et fellesskap med rom for ulikhet • Prosedyren «arbeid med et trygt og godt barnehagemiljø» brukes aktivt og jevnlig på avdelingsmøter • Fordypning i kvalitetsprinsippene: # for barnets beste og # Profesjonelle kjærlighet • SIMM (se neste side)
Evalueringsmetode: SIMM kartlegging vår 22, barnesamtaler, medarbeidersamtaler, Anne Linder: profesjonell relasjonsarbeider voksen-barn og barn-barn, foreldresamtaler	



SIMM (sammen om et inkluderende miljø i Moss)

Moss kommunes barnehager og skoler startet i 2019 et samarbeid med Senter for pedagogisk utdanning (SEPU). Hovedmålet med satsingen er «økt sosialt og faglig læringsutbytte for alle barn». Alle ansatte deltar i utviklingsarbeidet for å styrke barnehagene som inkluderende arena. Basert på resultater fra kartlegging av barn, foreldre og ansatte skal vi i år jobbe videre med kompetansepakken «**Språkstimulerende læringsmiljø**»

Læringsmål for personalet	Målkriterier
• Personalet har økt forståelse for språkets betydning for barns læring og deltagelse i sosialt samspill • Personalet har kunnskap om hvordan kvaliteten i personalets samspill med barna er av stor betydning for barnas språkutvikling • Personalet har kunnskap om språkstimulering i barnehagen og hvordan man kan forbedre barnehagens språklige læringsmiljø • Personalet har ferdigheter i å snakke med barn i hverdagen • Personalet kan analysere data og omsette dette til ny pedagogisk praksis gjennom systematikken i pedagogisk analyse • Barnehagen er et lærende fellesskap, på tvers av yrkesgrupper	• Vi hører at personalet setter ord på og bruker begreper i samspill med barna, spesielt i garderobe og under måltid • Vi ser at barna er i smågrupper sammen med voksen • Vi hører og ser samlinger med sanger, rim, regler og eventyr. Det brukes konkrete • Vi ser og hører ansatte som leker klappeleker. Klapper stavelser i ord • Vi ser ansatte som deltar i lek, spill og høytlesing • Vi ser og hører at personalet utveksler kunnskap og erfaringer seg i mellom uavhengig av yrkesgrupper blant de ansatte • Vi hører begreper knyttet til opprettholdende faktorer når personalet drøfter avdelingens arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens innhold er utarbeidet i henhold til

Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager.

Rammeplanen gir klare føringer for innholdet i barnehagens hverdag. Sammenhengen mellom omsorg, danning, lek og læring er sentral i rammeplanen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Barnets beste er vårt grunnleggende hensyn.

Omsorg

Gode relasjoner er en forutsetning for god omsorg. Dette avhenger av voksne som er nære, innlevende, lydhøre og kjærlige i møte med barn. En ansatt som velvillig fortolker barnets uttrykk, som har respekt for og vilje til å se barnets behov og sørger for at behovene blir ivaretatt. I praksis vil det si at vi må:

- bli kjent med hvilke rutiner barnet er vant til hjemmefra – skape trygghet
- sørge for tid og ro rundt måltidene, så alle får spist det de trenger
- veilede barna med påkledning og sørge for at de er hensiktsmessig kledd i forhold til været
- ha gode rutiner for soving og bleieskift for de yngste
- lære barna gode rutiner for generell hygiene
- se det enkelte barn - og ha et fang det kan krype opp på
- være på gulvet - tilgjengelig for barna
- gi mulighet for å mestre
- verdsette barnas egne omsorgshandlinger

Vi er ansatte som lytter til barna, tar barn på alvor og setter ord på det barna gjør.

Barna gir også omsorg til hverandre og til voksne. Det å trøste et annet barn når det gråter, gi vennen en leke, er måter barna kan uttrykke omsorg ovenfor andre. Omsorg er også å lære barn å ta ansvar for seg selv og sine handlinger og å lære barn å løse konflikter. Vi i Luenbakken barnehage synes det er viktig at barna får gjøre egne erfaringer også når det gjelder konfliktløsning.

I tilvenningsperioder har vi fokus på trygghet og ro slik at barnet blir kjent med andre barn og ansatte på sin avdeling. Det er alltid en ansatt som er kontaktperson for de nye barna for å skape mest mulig forutsigbarhet og trygghet

Danning

Danning er et mer utvidet begrep enn oppdragelse. Det bygger på en ny tradisjon som har et nytt og mer positivt syn på barnet. Ved oppdragelse er det den voksne som vet best og vet hva barnet trenger. Danning handler om å ta egne valg, selvstendig tenking, toleranse og barns medvirkning. Det vil si at barna skal få et bevisst forhold til omgivelsene og å reflektere over egne handlinger i samspill med andre. Danning er en prosess som pågår hele livet. Vi i barnehagen ser på barnet som en selvstendig aktør hvor den ansatte veileder og stimulerer barnet til å tenke selv.

Danningsbegrepet inneholder et grunnleggende syn på barn som små kompetente mennesker. Kompetente barn som vet hva de vil, hva de skal og hva de trenger. I danning inngår oppdragelse som en prosess hvor den ansatte veileder barna. Det utelukker ikke at vi må være tydelige på hva vi mener og står for.

Lek

Lek har stor plass i vår barnehage. Det er gjennom lek barna lærer best. Leken er barnets viktigste arena og leken har verdi i seg selv her og nå. DET ER MORO Å LEKE! Leken er en reise hvor barnet møter noe nytt, og hvor tid og sted blir borte.

Vi vil at alle barna finner sin plass i gruppa, føler gruppetilhørighet og har venner å leke med. Vi ansatte jobber for å bli gode til å leke med barna, på barnas premisser. Vi er opptatte av at ansatte er der barna er, både som deltagere i leken og observatører. Ansatte legger til rette for lek og kan bringe inn nye momenter som kan "utvide" og berike leken. Samtidig må vi hjelpe barna å verne om god lek.

Læring

Alle formelle og uformelle læresituasjoner i barnehagen er basert på en lekende tilnærming, og lek og læring foregår hele dagen. I lek og i arbeid med ulike temaer, fenomener, materialer og redskaper støtter vi opp under barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær—og legger med dette grunnlaget for at barna skal få lyst til å leke, lære og mestre.

Barn lærer med hele seg. Gjennom et inkluderende fellesskap, og arbeid i smågrupper, skaper vi rom for å støtte opp under og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet og kreativitet. Barna får undersøke, utforske, leke, bruke sansene og kroppen, undre seg og får stille spørsmål. Slik lærer barn!

Demokrati og barns medvirkning

Barnehagen skal fremme demokrati, og gjennom deltakelse i barnehagens fellesskap skal barna få anledning til å ytre seg, bli hørt og få medvirke til barnehagens innhold. Alle barn skal få bidra og ulike meninger og perspektiver skal løftes frem.

Medvirkning hos oss handler om å gi barna mulighet til å virke med i sin egen hverdag og barnehagens fellesliv. Barns rett til medvirkning er et relasjonelt fenomen. Medvirkning handler ikke om å bestemme og ta mange valg. Det handler om å bli lyttet til, bli sett, bli hørt og akseptert som kompetente og likeverdige. Hvordan en opplever å medvirke og hvordan en praktisk vil oppleve medvirkning er avhengig av alder og funksjonsnivå. Barns medvirkning kommer til uttrykk i de daglige samtalene og i de samspill vi har med barn. I Luenbakken har vi også barnesamtaler for alle barn over tre år. Noen av de eldste barna er med å planlegge og evaluere markeringer.



Vennskap og fellesskap

Alle barn skal oppleve å være betydningsfulle for det sosiale fellesskapet—få leke, oppleve vennskap og fellesskap med barn og ansatte.

I Luenbakken barnehage har vi stort fokus på vennskap. Dette er gjennomgående uansett hvilket tema som velges. Vårt mål er at alle barn skal ha en venn. En venn er en man deler felles opplevelser med, en man kan le sammen med, hjelpe og trøste. Vi ser allerede i 1-års alder at barna viser glede når de ser hverandre. De liker å være sammen med andre som har fokus på det samme som de selv er opptatt av.

Vi har erfaring med at det er lettere å utvikle vennskap når barna er i små grupper. Voksne tilrettelegger for ulike type rollelek, lager «rom i rommet», skjærer den gode leken og gir barna tid og muligheter for lek og vennskap i mindre grupper. Den ansattes holdninger og innstilling til barnas lek, er avgjørende for at vi får et godt lekemiljø. Vi har ansatte som er nærværende, støttende og tør å by på seg selv! Vi ønsker å lære barna å takle konflikter selv på en god måte ved å forhandle, argumentere, inngå kompromisser eller gi seg. Eller at de henter en ansatt til å hjelpe seg når det blir for vanskelig.

Mobbing– sosiale relasjoner på avveie

Vi har et personal som har null toleranse for negative fysiske eller psykiske handlinger ansatte og barn begår mot andre ansatte eller barn. I uke 36 er det en landsdekkende kampanje som heter "Voksne skaper vennskap –sammen". Dette er en kampanje for barn og unge mot mobbing og krenkelser som er organisert av «Manifest mot mobbing».

Dette skal vi ha fokus på. Barnehagen har også en egen rutine på hva vi skal gjøre om et barn føler seg mobbet/ krenket eller om vi oppdager mobbing/ sosiale relasjoner på avveie. Rutinen presiserer også hvordan vi skal forebygge mobbing. Rutinen vår vil henge tilgjengelig i barnas garderobe.



Kommunikasjon og språk

Språk er grunnlaget for tenkning og påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Vi gir alle barn mulighet til å kommunisere både verbalt og nonverbalt, lytte til, forstå og skape mening i de daglige samtalene i lek, rundt måltidet, i aktiviteter, samlinger, ved bruk av digitale verktøy, ved høytlesning m.m. Den aller beste språklæring skjer i lek mellom barn, og mellom ansatte og barn i alle hverdagssituasjoner.

Vi er opptatt av at alle skal gis best mulig forutsetninger for å lære seg norsk. Vi vet at barn trenger å kjenne sitt eget morsmål, og sin egen kultur for å lære seg norsk. Dette er viktig for at de skal være nysgjerrige på omgivelsene, observere og lytte til språklydene. Vi har fokus på språk og kultur fordi vi mener det er med på å styrke og utvikle barnas identitet, selvfølelse, og kulturelle tilhørighet. Alle ansatte skal være gode språklige rollemoeller og fange opp og støtte barn som er lite språklige aktive. Barnehagens språkmangfold er til berikelse for hele barnegruppen og gir mulighet for mange spennende samtaler omkring språk, ord og uttrykk.

Vi har et samarbeid med Moss Bibliotek, hvor vi har mulighet til å låne ut bøker til barna. Dette skal skape leseglede hos barn og foreldre. Spør personalet!

I foreldresamarbeidet er det viktig at personalet og foreldrene forstår hverandre. Vi bruker tolk for å sikre at både foreldre og personalet får sagt det de ønsker.

Tras

TRAS står for tidlig registrering av språk. Dette er en kartleggingsmetode for barns språkutvikling. I vår barnehage utfører vi TRAS for alle barn født i -2017 i løpet av våren. Hensikten med dette er å få økt fokus på språkaktiviteter på avdelingen og innhente kunnskap, slik at vi kan tilrettelegge for tilpassede språkaktiviteter for barna. Du må godkjenne denne kartleggingen av ditt barn.



Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

I barnehagen skal gutter og jenter ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Det er ikke et mål at gutter og jenter skal være like, -det er mange måter å være gutt og jente på. Hos oss er det rom for ulikheter. Personalet i barnehagen er opptatte av hvilke ord vi bruker i hverdagen til gutter og jenter.

Vi er opptatt av individuelle forskjeller fremfor kjønnsforskjeller – og ALLE skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og få delta i aktiviteter og barnehagens fellesskap.

Gjennom konfrontasjon, diskusjon og danning vil barn få holdninger og kunnskaper slik at de på sikt kan bidra til å skape et likeverdig og likestilt samfunn.

Mangfold og gjensidig respekt

Gjensidig respekt er fundament for alt vårt arbeid. I vår barnehage er vi stolte av å ha mange kulturer representert. Alle skal føle seg sett og anerkjent for den de er og oppleve å ha en plass i fellesskapet.

Vi synliggjør og verdsetter mangfold—samtidig vektlegger vi felles erfaringer og fellesskapet. Som en flerkulturell barnehage markerer vi ulike høytider i noen av kulturene vi har representert. For eksempel Id, jul, påske, vietnamesisk nyttår og Divali. I sammenheng med høytider kan vi besøke tempel, moskè og

kirke. Vi trenger skriftlig godkjenning fra dere foreldre for å kunne ta med barna til disse stedene.

Gjennom disse markeringen kan vi synliggjøre variasjonen i tradisjoner, verdier, religion og livssyn— og det åpner for dialog, nysgjerrighet og undring omkring likheter og ulikheter.



Livsmestring og helse

Barnehagen skal fremme barns fysiske og psykiske helse, ha en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Sunn mat og gode matvaner, fysisk aktivitet inne og ute og bevegelsesglede er vektlagt i våre daglige og ukentlige planer.

VEL SÅ VIKTIG er det at barna blir kjent med egne og andres følelser, erfarer motgang og utfordringer og får støtte til å mestre både motgang og utfordringer.

Vi har jobbet med sjiraffspråk (Ikke-voldelig kommunikasjon) i Luenbakken. Sjiraffspråk er en måte å skape kontakt og samarbeid på, gjennom ærlighet og empati.

Det innebærer at personalet har fokus på hvordan de selv uttrykker seg og hvordan de lytter og tar i mot fra andre på en åpen og empatisk måte. Det kalles sjiraffspråk fordi sjiraffen er det landdyret med størst hjerte.

Det handler om å komme i kontakt med egne og andres følelser, og være en velvillig fortolker når vi snakker med kollegaer, foresatte og barn i konflikt.

Samtidig som vi ser og anerkjenner den andres behov og ønsker må vi kunne uttrykke egne behov og ønsker– og få til kompromisser.

I rammeplan for barnehager står det; Barna skal få mulighet for ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagedagen. Hvordan gjør vi det hos oss?

Mindfulness er å være tilstede i hverdagen og å være oppmerksomt nærværende. Personalet har hatt et innføringskurs i dette og bruker det sammen med barna. Alle avdelinger

vil før lunsj og frukt ha stillestund eller lytte til rolig musikk.

Dette for å øve på rolig pust, tømme hode for tanker og for å kunne være tilstede her og nå. I tillegg til dette vil hver avdeling velge seg leker og aktiviteter (for eksempel kompismassasje og yoga). På denne måten kan barna finne indre balanse og ro som de vil kunne ha glede av hele livet.

Alle barn som har behov for å sove eller hvile får mulighet for det. Barnehagedagen er planlagt slik at vi varierer mellom rolige og mer fartsfylte aktiviteter gjennom dagen.



Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn (Rammeplan for barnehager side 10). Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Tiltak for foreldre	Tiltak for barna/ personalet
• Vi oppfordrer til å sykle og gå til barnehagen • Ingen tomgangskjøring • Dugnad/ Ruskenaksjon i mai • Årsplan publiseres og sendes ut digitalt • Gi bort klær og leker til barnehagen– det er kanskje andre familier som kan bruke det du ikke trenger lenger. Barnehagen tar i mot og gjør dette tilgjengelig for andre foreldre. GJENBRUK • Vi tar i mot garn, knapper osv. som vi kan bruke sammen med barna • Ta med deg din egen kopp, bestikk o.l når det er familiearrangementer i barnehagen eks: dugnad, foreldremøte, Lucia og sommerfest • Gratis marked i barnehagen, siste Torsdag i hver måned	• Alle på tur 1 dag i uken – vi har faste turområder. Ved slitasje bytter vi tursted. • Endre våre innkjøp/ bestillinger slik at vi velger miljøvennlig/ fairtrade/ økologisk. • Barn lærer å kildesortere og får kunnskap om kompostering-bærekraftig utvikling • Vi veier avfall fraksjonsvis uke 42 og uke 10. Økt fokus på matsvinn. • Barn og personalet velger å gå eller sykle dersom mulig • Delta i Solsikke prosjekt • Dugnad/ ruskenaksjon i mai • Bruk av naturmateriale og verdiløst material så som; esker, melkekartonger og lignende i lek og kreativt arbeid med barna. Økt bruk av gjenbruk i barnehagens aktiviteter • Fra frø til mat; alle avdelinger sår og høster. Komposten brukes sammen med annen jord . Praktisk kunnskap om naturens kretsløp !

Fagområdene i barnehagen

Rammeplanen er en forskrift for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen har syv fagområder som vi arbeider med i barnehagen i løpet av året. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, flere områder vil ofte være representert samtidig i en aktivitet. Periodeplanen til hver avdeling vil synliggjøre arbeidet med fagområdene og progresjon. I tillegg til å jobbe med temaer jobbes det med fagområdene gjennom de hverdagslige rutinene på avdelingen, og gjennom faste aktiviteter på gruppedager og turdager.

Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn
- antall, rom og form



Barnehagens digitale praksis

Rammeplan for barnehager sier at barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Personalet skal være aktive sammen med barna og barnehagen skal lære barna digital dømmekraft – og hva det betyr.

For oss skal de digitale verktøyene (nettbrett, PC, elektronisk tavle, kamera, easyscope, Beebot) være en del av hverdagen i barnehagen. Med det mener vi at det skal brukes som et verktøy i det pedagogiske arbeidet vi gjør i og med barnegruppa.

Vi har en bevisst holdning til at digitale verktøy brukes til å produsere (eks: bilder, filmer, memory) og lære. Men vi vil også spille for å ha det gøy.

Digital praksis skal være en arena for gode samspill og mulighet for vennskap.

Barnehagen har egen IKT plan, denne henger på foreldretavla.

Progresjon

Alle barn skal få oppleve mestring, få utvikle seg, leke, lære og oppleve fremgang ut fra egne forutsetninger. Vårt fysiske miljø, våre aktiviteter, arbeidsmåter, leker og materiell er tilpasset den enkelte aldersgruppe og barnas erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Vi legger til rette for at barn i alle aldre får varierte opplevelser og erfaringer, at disse gjentas og utvides etter hvert som barna utvikler seg, blir eldre.

Overgang

Vi har gode rutiner for tilvenning i barnehagen ved barnehagestart for å sikre en trygg overgang fra hjem til barnehage. Vi har besøksdager 1 dag pr. uke i perioden mai-juli for de minste barna som skal begynne i barnehagen.

Vi har også gode rutiner for å sikre trygge overgang mellom avdelinger og overgang til skole for skole-starterne.

Vi sørger for at foresatte får informasjon i god tid.

Overgang barnehage-skole

Moss kommune har utviklet rutiner i forhold til overgangen fra barnehage til skole. Rutinene skal sikre;

-at barnehage og skole/ SFO har kunnskap om hverandre.

-at barnehagen og skole/ SFO gjennom samarbeid og samhandling siste året før skolestart, legger grunnlag for en god og trygg skolestart for barna.

Rutinebeskrivelsen inneholder bl.a. konkrete aktiviteter og tiltak som barnehage og skole skal gjennomføre og hvem som er ansvarlig.

Det skal avholdes foreldremøte for de eldste barnehagebarna, Tigergutt, med informasjon om rutinene for overgang barnehage/ skole i september. Foreldrene til Tigergutt får tilbud om foreldresamtale innen utgangen av oktober- starten av november. Her vil vi ta opp mål og tiltak frem mot skolestart.

Egne tiltak for Tigerguttene på Luenbakken barnehage;

- Tigerguttgruppe 3 dager pr. uke
- Leseprojekt/ faddere sammen med Nøkkeland Skole
- Vi skaper interesse for bokstaver, tall og bøker
- Tigerguttgruppe leker i skolens uteområde

- Avslutningstur med overnatting
- Tigergutt får bruke uteområdet alene, frem til andre barn og voksne kommer ut, og får gå på utsiden av gjerde etter avtale med voksne (dette progressivt frem mot skolestart og etter avtale med foreldre)

Overflytting til ny avdeling

Ved nytt barnehageår, andre uka i august bytter de eldste barna på Hvitveisen avdeling til Smørblomsten/ Blåklokka. Vi har gode rutiner for overflytting og sørger for at foreldre får informasjon i god tid. Barna blir forberedt til overflyttingen ved at:

De eldste barna på Hvitveisen er på besøk hos de andre avdelingene fra senest april. De er også med på turer sammen med barn på Smørblomsten/ Blåklokka. Vi legger opp til spontane besøk, og vi er mer sammen i uteleken.

Pedagogene har overføringsmøter hvor informasjon og viktige beskjeder følger barnet videre.

Det er et mål at en ansatt fra "gammel" avdeling skal følge til ny avdeling.

På denne måten sikrer vi at overgangen til andre avdelinger blir trygg og forutsigbar.



Samarbeid med foreldre

Et nært samarbeid med foreldrene er en forutsetning for at barna skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være.

Det er den daglige kontakten mellom foreldre/ foresatte og barnehagen som er viktigst for et godt samarbeid om barna.

Vi har utarbeidet et egen informasjonshefte om vårt samarbeid. Les mer i dette. Er det noe du lurer på, tar du kontakt med oss.

Dere er hjertelig velkomne til å være i barnehagen en hel eller halv dag om dere ønsker.

I tillegg til den daglige kontakten gjennomfører vi:

- Oppstartsamtaler
- Foreldresamtaler høst og vår for alle barn

Trenger du en samtale med oss så ta kontakt.

Foreldremøter

9.september: Foreldremøte og valg av SU/FAU, og møte for Tigergutt i.f.t skolestart

Xx.november: Foreldremøte (barnets utvikling, helsesøster) med barnepass

26. april: Møte for nye foreldre, som skal begynne høst
22

Foreldreråd/ samarbeidsutvalg; foreldremedvirkning

Foreldreråd

Dette rådet består av alle foreldrene i barnehagen, og kan sammen sette møtepunkter for å ta opp det som er viktig for foreldregruppen. I dette rådet møter ingen fra personal et. Rådet møtes minst en gang hver høst for å velge representanter til FAU og SU. Som regel avholdes møtet i forbindelse med høstens første foreldremøte.

FAU: foreldrenes arbeidsutvalg

Dette utvalget har som oppgave å spille inn saker til SU re presentanter og kan raskere samles for å drøfte aktuelle saker for barnehagen. Denne gruppen kan også stå ansvarlige for arrangementer eller dugnader i barnehagen, og jobbe for et enda bedre tilbud til barna sine.

SU: samarbeids utvalg

I dette utvalget møter det representanter fra foreldre, personale og politikere. Her løftes saker som økonomi, årsplan, barnas læringsmiljø m.m. Foreldrene melder inn saker til utvalget. Barnehagens øverste råd.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering



Planlegging, dokumentasjon og vurdering henger sammen. For å planlegge noe, må vi se på de erfaringer vi har fra tidligere – og for å få med å oss nyttig kunnskap må vi dokumentere og vurdere.

Å dokumentere i barnehagen handler om å synliggjøre barnehagens innhold og arbeidsmåter, barnas trivsel, voksenrollen, læringsprosesser og utvikling.

Hos oss dokumenterer vi for å informere om barns lek og læring ved å legge ut dagsreferat i visma app, sende ut månedsbrev, henge opp bilder med utdypende tekst eller barnas kunstverk. Vi bruker også dokumentasjon for refleksjon og læring i barnegruppen eller personalgruppa. Det å stille seg undrende til det man har vært med på eller ser på et bilde, kan gi oss innspill til veien videre (pedagogisk dokumentasjon). Vi lager også en perm som dokumenterer barnets tid og utvikling i barnehagen. Barn og foreldres tilbakemelding er viktig i dette arbeidet, på denne måten kan vi videreutvikle barnehagen ytterligere.

Styrer og barnehagelærerne har et særlig ansvar for å ivareta planlegging, dokumentasjon og vurdering – men hele personalgruppen, barn og foreldre deltar.

Barnehagens pedagogiske arbeid skal dokumenteres og vurderes for å sikre at det pedagogiske tilbudet er tilrettelagt barnegruppen og det enkelte barn. Vi dokumenterer, vurderer og utvikler gjennom arbeidet med; fokusområde, årsplan, periodeplan, tilvenning, barnesamtaler, foreldresamtaler, refleksjonslogger, Tras-språkkartlegging, «nærhet/avstand modell (Anne Linder), brukerundersøkelse hver annet år og aktivitetsdager som karneval, mai-fest, Solsikke-fest m.m.

Vurderinger gjøres fortløpende med barna på avdeling og gruppe, personalet vurderer på personalmøter og plandager og i de daglige uformelle møtene med foresatte. Det vurderes også gjennom observasjon og refleksjon rundt det daglige arbeidet.

Slik sikrer vi oppmerksomhet rundt hvert barns trivsel, læring og utvikling i hverdagen, og kan oppdage og følge opp barn med særskilt behov for hjelp og støtte.

Systematisk vurderingsarbeid slik det her er beskrevet danner grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon. I barnehagen har vi en vurderingsperm, hvor vi har laget en oversikt over hva som skriftlig skal vurderes når, av hvem og hvordan.

Eksterne samarbeidspartnere

Samarbeid med høgskolen i Østfold

I løpet av året kommer vi til å ha barnehagelærerstudenter hos oss. De skal gjennomføre praksis i barnehagen. Varigheten på praksisen varierer etter hvilket trinn studentene er på. Kari og Iren er praksislærere for studentene. Når vi har studenter vil det henge bilde av dem på avdelingen de er på.

Samarbeid med PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste)

Hver kommune skal ha en pedagogisk - psykologisk tjeneste. Foresatte kan selv ta direkte kontakt med PPT gjennom Moss kommune (hjemmesiden til Moss kommune), eller be om hjelp av barnehagen. PPT hjelper oss, der barn har behov for tilrettelagt lek/ læring. Tidlig innsats, gjennom veiledning av ansatte og foresatte, når det er behov for det, eller nærmere utredning når det er nødvendig for å forstå barnets utfordringer og sikre et tilpasset leke- og læringsmiljø.

PVK

Avdelingen består av ansatte med ulike fagkompetanser med bakgrunn fra barnehage og pedagogisk psykologisk rådgiving. «Pedagogisk veiledning og kvalitet - PVK, har et overordnet mandat om å bidra til en inkluderende praksis i barnehagene i Moss. Arbeidet med å skape en inkluderende praksis omhandler samtidig forbedring av kvaliteten på det ordinære allmennpedagogiske tilbudet. PVK tilbyr, i tillegg til veiledning, kompetanseheving i form av kurser, fagsamlinger og lederstøtte for å styrke en inkluderende praksis.

Barnevernstjenesten

Skal hjelpe barnet og omsorgspersoner slik at man kan finne gode løsninger på vanskelige situasjoner. Vi har opplysningsplikt til barnevernstjenesten, og barnevernstjenesten kan innhente opplysninger fra oss.



Smågrupper

Barn leker og trives ofte best i smågrupper. Vi ser at barn i en liten gruppe opplever færre konflikter enn i større grupper, det er mer ro, noe som øker konsentrasjonsevnen. På denne måten er det lettere å fordype seg i lek og aktiviteter. Vi ønsker at barna skal oppleve ro til fordypning, samt nærhet og felleskap til andre barn og voksne. Smågruppene skal sikre at alle barn blir sett. Det er også lettere å trene sosiale ferdigheter (vente på tur, samarbeide osv.) i en liten gruppe. Vi opplever at barn bruker mer språk når det ikke er så mange rundt dem. Vi tror at barnas vei ut i den store verden bør starte i et lite og oversiktlig miljø hvor de kan leke og utvikle seg i trygghet. Hver avdeling deler opp barna i mindre grupper i løpet av barnehagedagen. Gruppene settes sammen som rene aldersgrupper ut fra vennskap el.l. Mange av aktivitetene våre vil foregå i mindre grupper.

Solsikke-aksjon

Vi gjennomfører en solsikkeaksjon i mars og april. Disse månedene lærer vi om barn i andre land (Zambia, Bolivia, Zimbabwe, Kosovo, Colombia) og hva vi kan gjøre for å hjelpe andre barn. Vi blir kjent med andre kulturer, og undrer oss over forskjellene ved å bo i Norge og i de landene vi blir kjent med via solsikkeaksjonen. Vi bruker appen «solsikkebarna» og materiell vi får fra SOS-barnebyer. Se månedsplanene for flere detaljer. Vi har en solsikkefest der vi samler inn penger til støtte for SOS-barnebyers arbeid for å sikre utsatte barn god omsorg og et trygt hjem. Dette fikk vi ikke gjennomført i barnehageåret 2020/2021, grunnet korona viruset.

Periodeplan

I tillegg til årsplanen vil hver avdeling utarbeide en periodeplan som blir delt ut innen 15.september og 15. januar. Her vil ulike aktiviteter bli mer konkrete og synliggjort. Tema som er felles for hele barnehagen i år er **SIRKUS**. Dette vil det stå mer om i periodeplanene. Periodeplanene er et viktig supplement til årsplanen og mye av temaarbeidet vil foregå i aldersinndelte grupper. Våre periodeplaner er å betrakte som barnehagens progresjonsplan for rammeplanens syv fagområder.

Matservering i barnehagen

Barnehagen serverer 3 måltider daglig. Maten som serveres er i tråd med helsedirektoratets kostholdsråd og nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021).

Til frokost serveres det havregrøt eller korn og melk. Frukt/ bær eller honning gir sødme. Drikke; melk/ vann.

Til lunsj serveres det brød, knekkebrød, assortert pålegg og grønt. Drikke; melk/ vann

Til ettermiddagsmåltidet serveres det frukt og grønt samt knekkebrød- enkelt pålegg. Drikke; vann.

Vi serverer varm mat en dag pr uke etter fastsatt meny, basert på kostholdsrådene til helsedirektoratet.

Barna skal delta i måltidsaktiviteter og motiveres til å spise sunn mat. Vårt mål er at barna utvikler matglede, sunne helsevaner og forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Avdelingene på Luenbakken

Hvitveisen

Hvitveisen er en småbarnsavdeling med 15 plasser for barn fra 0-3 år.

Vi har smågrupper slik at barna får ro og mulighet til fordypning i en aktivitet og gode samtaler. Vi har en avdeling med god plass, og som er tilrettelagt for lek for de miste. Vi har fokus på trygghet, omsorg, god tid og faste rammer.

Barna går på turer ukentlig i nærmiljøet vårt.



Bilder fra Google

Smørblomsten og Blåklukka

Smørblomsten og Blåklukka er storbarns-avdelinger med 18,5 plasser hver, for barn fra 3-6 år. Barna blir delt inn i grupper etter alder; Tussi (3år), Ole Brumm (4 år) og Tigergutt (5 år).

Vi har fokus på lek, vennskap og trygghet. Vi har faste tur -og gruppedager både på Smørblomsten og Blåklukka, for øvrig vil vi dele oss i smågrupper daglig på tvers.

Fra 01.10 har vi åpne dører mellom Smørblomsten og Blåklukka kl 8.45-9.30, fra 1.november er også Hvitveisen med. Da kan alle få leke på tvers. Dette skaper trygghet for barn og voksne—vi blir godt kjent.



Tigerguttene (født 2016)

De eldste barna i barnehagen. Skolestarterne. Er sammen 3 dager i uka på tvers av avdelinger.

Ole Brumm (født 2017)

4-åringene i barnehagen. Er sammen 3 dager i uka på tvers av avdelingene



Tussi (født 2018)

3-åringene i barnehagen. Er sammen 3 dager i uka på tvers av avdelingene



Petter Spret (født 2019)

2-åringene i barnehagen. Er sammen alle dager i uka. På tur, til måltider og i lek.



Nasse Nøff (født 2020-21)

1-åringene i barnehagen. Er sammen alle dager i uka. På tur, til måltider og i lek.

Dagsrytmen

Kl. 06.45	Barnehagen åpner
Kl. 08.00-08.45	Frokost
Kl. 08.45-09.30	Åpne dører, lek på alle avdelinger (01.10)
Kl. 09.30	Gruppe/ ulike aktiviteter (se ukeplan)
Kl. 11.00/11.30	Lunsj
Kl. 12.30	Grupper ute/ inne
Kl. 14.00/14.30	Frukt og knekkebrød Tilbud om høytlesning for alle barn
Kl. 17.00	Barnehagen stenger

Vi har morgenbarnehage hver dag fra 6.45-8.00 på Hvitveisen.
Fra kl: 16.00 er vi felles ute eller inne på Hvitveisen og Smørblomsten.

Ukeplan

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS-DAG	FRE-DAG
0-3 år	Gruppedag, vi deler oss inne og ute	Gruppedag, vi deler oss inne og ute	Avdelings-møte Lekegrupper	Gruppedag, vi deler oss inne og ute	Gruppe-dag, vi deler oss inne og ute
3-6 år	Gruppedag	Gruppedag Pedagog-møte 13.00-14.15	Avdelings-møter	Gruppedag	Avdeling-ens dag

Tema: All verdens dyr

Temaet er et utgangspunkt for hva vi byr på i møte med barna. Det legger rammer og føringer for arbeidet med barna, men det skapes også rom for barna å medvirke. Vi lager planer, men de kan justeres hvis barna er opptatt av noe helt annet enn det vi hadde tenkt/ trodd på forhånd.

Vi har valgt temaet sammen med barna. Barna ble forelagt 3 ulike alternativer, som de fikk være med å stemme over. Det var forslaget om «All verdens dyr» som fikk flest barnestemmer.

Vi har også sett at dette er et tema som mange barn finner mye glede og engasjement for.

Dersom du har noe du kan bidra med, vil vi gjerne ha litt hjelp fra deg. Ta kontakt!





Visma Min barnehage—foresatt app

Vi informerer i hovedsak en app. Last den ned; «Visma Min Barnehage—foresatt» og logg på med ID-porten.

Får du problemer med dette, kontakt personalet.

I denne appen kan du lese og se bilder fra hverdagen i barnehagen. Du kan sende beskjeder til barnehagen, melde fravær, og lese informasjon fra barnehagen.

Uteliv

Det er viktig for oss å gi barna et godt tilbud ute. Her har vi listet opp tiltakene våre:

- vi er ute sammen med barna hver dag, uansett vær
- å være på tur handler om å være ute i naturen en hel dag (kl.10-14). Hvitveisen er ikke på tur like lenge.
- Vi har mange flotte turplasser nær barnehagen, vi har opparbeidet området utenfor gjerdet (Luen) med bl.a. bål plass og gapahuk
- på vinteren har vi en fin akebakke rett utenfor barnehagens gjerde
- vi følger årstidene og snakker om det vi ser
- vi gir barna mulighet til å velge mellom flere aktiviteter
- vi bruker fotballbanen og sandvolleyballbanen ved Luen til ballspill og andre aktiviteter



AUGUST

Fokusområde: Tilvenning

Viktige datoer denne måneden:

13. og 16. august: plandag: barnehagen stengt

17. august: nytt barnehageår

1-3 år

Mål: Barn og foresatte er trygge på minst 1 voksen på Hvitveisen. Alle barn blir godt kjent i de nye gruppene

Målkriterier:

- Barna har lært seg trøste av sin kontaktperson
- Barna sier hadet eller vinker ved levering
- Barna gjør seg kjent med det fysiske miljøet på avdelingen
- Foresatte kan navnet på kontaktperson

Tiltak:

- ansatte og foresatte benytter navneskilt
- barna benytter ved behov et eller flere overgangsobjekt (smokk, bamse o.l.)
- personalet tiltaler barn og foresatte ved navn
- vi sender bilder og meldinger om barnas dag.
- vi synger navnesanger og rutinesanger (bordsang)

3-4 år

Mål: Barn er trygge på nye barn og voksne på avdeling

Målkriterier:

- Barna vet hvor sitt skap er
- Barna blir kjent med nye barn og voksne på sin avdeling og omtaler de ved navn
- Foresatte kan navnet på de ansatte på sin avdeling

Tiltak:

- alle barn har navn og bilde av seg selv på skapet, samt gruppesymbol og navn på foresatte
- vi har plakater med bilder og navn av alle ansatte
- vi synger navnsanger og har «bli-kjent» samlinger
- alle ansatte benytter navnskilt og tiltaler barn, ansatte og foresatte ved navn

5 år

Mål: Barna er trygge på avdeling og i hele barnehagen

Målkriterier:

- Barna vet hvilken gruppe de skal delta i.
- Barna kan navn på nye barn og ansatte på sin avdeling
- Barna «beveger» seg i hele barnehagen og bruker hele uteområdet

Tiltak:

- alle barn har navn og bilde av seg selv på skapet, samt gruppesymbol og navn på foresatte
- vi hilser barn, foreldre og ansatte i barnehagen med navn
- vi synger navnesanger og leker navneleker
- ansatte engasjerer og oppfordrer til lek i hele uteområdet

SEPTEMBER

Fokusområde:
Hvem er jeg og hvem er du?

Viktige datoer denne måneden:

Uke 36 vennskapsuke

9.september: foreldremøte

1-3 år

Mål: Vi blir trygge på hverandre

Målkriterier:

- Barna kan navnet på /gjenkjenner et annet barn når det kommer om morgenen.
- Barna kan gjenkjenne ett annet barn på bilde
- Barna beveger seg rundt i avdelingens fysiske miljø.
- Foresatte har etablert kontakt med alle ansatte på avdeling

Tiltak:

- Vi bruker bildehusene aktivt sammen med barna
- vi sender bilder og meldinger om barnas dag.
- vi lager og henger opp bursdagskalender
- vi har leker tilgjengelig som barna kan leke med på eget initiativ

3-4 år

Mål: Barn og voksne er trygge på hverandre

Målkriterier:

- Barna vet hvilken gruppe de skal delta i
- Barna kan navnet på alle barn på sin avdeling
- Foresatte tar kontakt med alle ansatte i barnehagen (morgen- og ettermiddags-bhg.)
- Barna er trygge på rom som er tilknyttet sin avdeling

Tiltak:

- starter med grupper
- bursdagskalender
- vi lager avdelingsbilde
- lekegrupper
- barna lager memoryspill til bruk på nettbrett eller smartboard

5 år

Mål: Alle barn er i lek. Barna bruker sin rolle som eldst i barnehagen til å hjelpe Tussi og Ole Brumm i leken

Målkriterier:

- Barna etterspør venner
- Voksne tar initiativ til å invitere barn fra andre avdelinger til frokost og frukt
- Barna hjelper de som er yngre i ulike situasjoner som f.eks. i lek og påkledning

Tiltak:

- vi leker regelleker for å bli kjent med alle i gruppa
- barna forteller/ tar bilder av noe de er gode til
- vi besøker hverandres hus
- vi leser «Gummi-Tarzan»
- vi leker med språket med rim og regler.

OKTOBER

Fokusområde: Følelser

Viktige datoer denne måneden:

1.oktober: Åpne dører starter på storbarn

Uke 40: høstferie på skolen

24.oktober: FN-dagen

29.oktober: Vi markerer Halloween

1-3 år

Mål; Barn skal kunne føle seg trygge og vise følelser

Målkriterier:

- Barna får hjelp til å vise egne følelser
- Barna viser med kroppsspråk at de har omsorg for andre.
- Barna er opptatt av hverandres følelser

Tiltak:

- 2-åringene bruker følelseskortene og bøkene til «Kanin og pinnsvin»
- vi hjelper barna med å sette ord på egne følelser, negative og positive
- vi er nær barna i leken, og støtter de i de ulike følelsene.

3-4 år

Mål; Barn kan sette ord på egne følelser

Målkriterier:

- Barna får voksenhjelp til å sette ord på egne følelser
- Barna søker voksenhjelp når følelsene tar overhånd
- Barna klarer å si stopp, og forklare hvorfor

Tiltak:

- ansatte veileder barna i konfliktløsning
- vi bruker bamser/dukker i samling for å snakke om følelser
- vi tar bilder av hverandres følelser
- vi leser bøker om følelser, blant annet «Maya blir uvenn med Ada»

5 år

Mål; Barn kan gjenkjenne og sette ord på andres følelser

Målkriterier:

- Vi ser barn som trøster hverandre
- Barna setter ord på ulike følelsesuttrykk hos andre
- Barna klarer å forklare hva som skjedde, og de ulike følelser i en konflikt/ situasjon

Tiltak:

- vi tar bilder av følelsesuttrykk (glad, sint, trist, redd)
- vi bruker blant annet heftet «Samlingsstund i barnehagen» til samtaler og refleksjon rundt temaet følelser
- vi bruker rollespill med fokus på følelser og konflikthåndtering

NOVEMBER

Fokusområde: Vennskap mellom barn

Viktige datoer denne måneden:

17.november: plandag: barnehagen stengt

Uke 47: sammen mot vold

Foreldremøte en dag i november

1-3 år

Mål: Alle har noen å leke med, «være med»

Målkriterier:

- Barna viser glede ved å se hverandre
- Barna leker ved siden av hverandre
- Barna kan invitere/ ta imot et annet barn inn i sin/ den andres lek

Tiltak:

- vi har åpne dører mellom avdelingene
- personalet støtter og veileder barna i lek og øver med barna i å involvere andre barn inn i lek

3-4 år

Mål: Alle barn har en å leke med

Målkriterier:

- Barn kan navngi en eller flere lekekamerater
- Barn har flere samspill med andre barn i løpet av dagen, også på tvers av avdelingene
- Vi ser barna knytter nye vennskap

Tiltak:

- vi har åpne dører mellom avdelingene
- vi lager vennskapsbilde for hele barnehagen
- vi leser bøker om vennskap

5 år

Mål: Barn har etablert vennskap på tvers av avdeling

Målkriterier:

- Vi ser barna leker på tvers av avdelinger
- Barn etterspør hverandre på tvers av avdelinger
- Barna vet og forteller, om hva det vil si å være en venn

Tiltak:

- vi har åpne dører mellom avdelingene
- vi oppfordrer barn til å invitere en venn til lek/ måltid på tvers av avdelingene
- vi leser bøker om vennskap
- vi snakker om hva et vennskap er

DESEMBER

Fokusområde:
Gleden ved å gi

Viktige datoer denne måneden:

Hver mandag: fellessamling i barnehagen

13.desember: Lucia-markering

17.desember: Nissefest

Stengt fra 24.12 til og med 3.januar

1-3 år

Mål: Barna viser glede ved å gi og dele.

Målkriterier:

- Barna viser glede ved å leke sammen om en leke for eksempel trille ball, kjøre biler frem og tilbake, skli annenhver gang på sklia
- Barna klarer å sende mat/ fruktfat videre med hjelp fra voksen
- Barna tar en gjenstand og gir den til en annen

Tiltak:

- 2-åringene leser «Kanin og pinnsvin»-bok om å dele
- vi lager og pynter julekort
- vi oppmuntrer og veileder til å dele leker

3-4 år

Mål: Barna ønsker å glede andre ved å gi og ved å dele

Målkriterier:

- Vi ser forventningsfulle barn under kalendertrekking og glade ansikter når de får tilbakemelding fra andre barn
- Vi ser barn som gleder seg over å overraske andre
- Vi hører at barna har kjennskap til norske juletradisjoner

Tiltak:

- vi har juleverksted
- vi synger, leser og hører om norske juletradisjoner
- vi trekker kalender hver dag i samling
- vi lager julekort

5 år

Mål: Barn viser glede ved å gi og dele

Målkriterier:

- Barna snakker om hvordan man kan glede andre; små, store, voksne, fuglen, hunden...
- Barna gjør/ gir noe positivt til en annen
- Barna har kjennskap til norske juletradisjoner

Tiltak:

- vi leser sagnet om Lucia og leder an i Luciatog
- vi har juleverksted
- vi synger julesanger, leser og hører om norske juletradisjoner
- vi gir kort til de eldre
- vi drar på julevandring i Moss kirke

JANUAR

Fokusområde: Konfliktløsning

Viktige datoer denne måneden:

3.januar: plandag, barnehagen stengt

31.januar: Vietnamesisk nyttår

Vi arrangerer ski- og akedag dersom været tillater det.

1-3 år

Mål: Barna søker voksenstøtte eller trekker seg bort når de kommer i konflikt

Målkriterier:

- Barna søker etter voksen for å få hjelp
- Barn trekker seg bort og sier stopp eller viser stopp med tegn
- Barn trøster hverandre etter en konflikt

Tiltak:

- personalet støtter og veileder barna når konflikter oppstår
- vi jobber aktivt med å si stopp med ord og kropp
- personalet er gode rollemodeller og bruker sjiraffspråk

3-4 år

Mål: Barn øver seg på ulike strategier for å løse konflikter ved hjelp av handlinger eller ord (med voksenstøtte)

Målkriterier:

- Barn trøster når noen er lei seg
- Barna sier stopp når de blir dyttet, slått eller kalt ting
- Barna henter voksne når de selv eller andre er i konflikt, eller når stopp-regelen ikke fungerer

Tiltak:

- vi leser bøker om vennskap
- ansatte har rollespill
- vi har fokus på vennskap i samlingsstund
- vi snakker om gode vennskap og vanskelige vennskap

5 år

Mål: Barna kan løse en konflikt på egenhånd

Målkriterier:

- Barna kan inngå kompromiss
- Barna kommer med forslag til løsning av en konflikt
- Barna kan sette ord på egne følelser i en konflikt—eller rett i etterkant

Tiltak:

- vi leser bøker med temaet «Uvenner»
- vi reflekterer og snakker om hva mobbing er
- ansatte har rollespill
- vi snakker om gode og vanskelige vennskap

FEBRUAR

Fokusområde:
Vi er forskjellige

Viktige datoer denne måneden:

6.februar: Samefolkets nasjonaldag

18.februar: Karneval

1-3 år

3-4 år

5 år

Mål: Barna ser at vi er forskjellige

Målkriterier:

- Barna ser på seg selv og hverandre i speilet
- Barna kan peke ut seg selv og en venn på gruppebilde
- Barna kan finne 2-3 par når vi spiller bildelotto (bilder av barna)

Tiltak:

- vi tar bilder av oss selv og hverandre — selfie, og henger opp på veggen
- vi ser på hverandre i speilet
- vi lager og spiller bildelotto

Mål: Barna kan se likheter og ulikheter

Målkriterier:

- Barna kan med voksenstøtte peke på forskjeller på øyne, hud, hår og kjønn
- Barna setter ord på likheter og ulikheter i barnegruppa
- Barna kan si en ting de selv er gode på

Tiltak:

- barna tar bilder av hverandre, og ser på likheter og ulikheter på smartboarden
- ansatte hjelper barna å se hva de er gode på
- vi lager film med appen quick for å se på likheter/ ulikheter, former og størrelse

Mål: Barna ser at det er likheter og ulikheter mellom mennesker

Målkriterier:

- Barna ser og setter ord på likheter og ulikheter hos hverandre
- Barna kan si en ting om seg selv og vennen er god til
- Barna kan samarbeide over fellesoppgaver

Tiltak:

- vi lager selvportrett
- vi fullfører «Hei, det er meg»-skjema
- vi samtaler rundt det å være god til noe ved å lage vennskapstavle
- vi bruker «samlingsstund i barnehagen» med fokus på likheter/ ulikheter

MARS

Fokusområde: Barn hjelper barn

Viktige datoer denne måneden:

15.mars: barnehagedagen

Uke 11: TRAS-uke

1-3 år

Mål: barna viser hverandre omsorg

Målkriterier:

- Barna viser medfølelse med blikk/kroppsspråk
- Barna trøster når noen gråter
- Barna etterspør SOS-sangen

Tiltak:

- vi hører og synger «SOS-sangen»
- vi hjelper barna med å sette ord på egne og andres følelser
- vi veileder og viser barna hvordan vi trøster hverandre (stryke på, gi en klem)

3-4 år

Mål: barna har kunnskap om Solsikkebarna

Målkriterier:

- Barna forteller hvordan vi kan hjelpe andre
- Barna etterspør kunnskap og informasjon om Solsikkebarna
- Barna snakker om «Karsten og Petra—alle barn har rett til...», spesiallaget materiell i Solsikkebarna

Tiltak:

- vi forbereder oss og planlegger Solsikkefest sammen
- vi benytter appen «Solsikkebarna»
- vi danser «Solsikkесamba»
- vi snakker om barns rettigheter

5 år

Mål: Barna har kunnskap om hvordan barn lever i andre deler av verden

Målkriterier:

- Barna setter ord på likheter og ulikheter (språk, geografi, kultur) - i verden
- Barna forteller om Solsikkebarna hjemme
- Barna kan si 3 av barns rettigheter jmf barnekonvensjonen

Tiltak:

- vi bruker materialet til «Solsikkebarna»
- vi velger et land fra materialet og snakker om likheter og ulikheter ved vår oppvekst
- vi lærer oss 3 barnerettigheter
- vi møter skolestarterne fra Sjøhagen

APRIL

Fokusområde: Barn hjelper barn

Viktige datoer denne måneden:

Påsketengt fra 11.april til og med 18.april

26.april: foreldremøte nye barn høst 22

27.april: Solsikkefest

28.-29.april: Barnehagen stengt: plandager

1-3 år

Mål: barna viser hverandre omsorg

Målkriterier:

- Barna viser medfølelse med blikk/kroppsspråk
- Barna trøster når noen gråter
- Barna etterspør SOS-sangen

Tiltak:

- vi bruker appen «Solsikkebarna»
- vi sår solsikker
- vi ser barn som hjelper hverandre i ulike situasjoner, for eksempel i garde-roben, i lek, under måltid

3-4 år

Mål: Barna har kunnskap om Solsikkebarna

Målkriterier:

- Barna forteller hvordan vi kan hjelpe andre
- Barna etterspør kunnskap og informasjon om Solsikkebarna
- Barna snakker om «Karsten og Petra—alle barn har rett til...», spesiallaget materiell for Solsikkebarna

Tiltak:

- vi fortsetter å bruke det pedagogiske materialet til solsikkebarna
- vi forbereder oss til Solsikkefest
- vi har ulike formingsaktiviteter knyttet til solsikkeaksjonen
- vi sår solsikker

5 år

Mål: Barna har kunnskap om hvordan barn lever i andre deler av verden

Målkriterier:

- Barna setter ord på likheter og ulikheter (språk, geografi, kultur) - i verden
- Barna forteller om Solsikkebarna hjemme
- Barna forteller om barns rettigheter hjemme og i barnehagen

Tiltak:

- vi fortsetter å bruke det pedagogiske materialet til Solsikkebarna
- vi har ulike formingsaktiviteter knyttet til solsikkeaksjonen.
- vi sår solsikker
- vi møter skolestarterne fra Sjøhagen

MAI

Fokusområde: Vennskap og samhold

Viktige datoer denne måneden:

1.mai: stengt	2.mai: Eid	4.mai: dugnad
16.mai: mai-fest	17.mai: stengt	26.mai: stengt

1-3 år

Mål: Barna kjenner barn og voksne på andre avdelinger

Målkriterier:

- Barn etterspør barn/voksne fra andre avdelinger
- Barn etterspør å få gå på besøk til andre avdelinger
- Barna oppsøker barn fra andre avdelinger

Tiltak:

- personalet tar initiativ og legger til rette for at barna leker på tvers av avdelinger
- de eldste er med Tussi på tur en gang
- vi har fast tilvenningsdag på fredag

3-4 år

Mål: Barna er trygge på barn og voksne på andre avdelinger

Målkriterier:

- Barna navngir/ peker på voksne på tvers
- barna navngir venner på alle avdelinger
- Barna spør om de kan leke både på tvers og på avdeling

Tiltak:

- Hvitveisen er med Tussiene på tur
- besøksdag for Hvitveisen, vi tar de imot
- vi gjennomfører Rusken-aksjon
- vi øver på 17.mai-sanger
- personalet tar initiativ og legger til rette for at barna leker på tvers av avdelingene

5 år

**Mål: 1:Barna vet hvorfor vi feirer 17.mai.
2:Barna blir kjent med barn fra Sjøhagen barnehage**

Målkriterier:

- Barna forteller om Mossekonvensjonen
- Barna synger første vers av «Ja, vi elsker»
- Barna snakker om og kan navnet på barn i Sjøhagen barnehage

Tiltak:

- vi lærer om 17.mai med materiell fra minstemme.no
- vi drar på tur til konvensjonsgården
- vi synger og øver på «Ja, vi elsker»
- vi leker på skolen med Sjøhagen barnehage

JUNI

Fokusområde: Avskjed og velkomst

Viktige datoer denne måneden:

6.juni: 2.pinsedag: barnehage stengt

9.juni: Sommerfest

xx.juni: Kulturfest i byen for 5-åringene

1-3 år

Mål: Barna gir uttrykk kroppslig og verbalt for sine tanker og følelser ved å ta avskjed

Målkriterier:

- Barna snakker om å bytte avdeling
- 2017-barna spør å få være på sin «nye» avdeling
- Barna vet hvilken avdeling de skal gå på

Tiltak:

- vi snakker om avdelingene barna skal flytte til
- vi har fast tilvenningsdag på fredag
- 2018-barna spiser lunsj ved småbord hver fredag

3-4 år

Mål: Vi avslutter barnehageåret på en positiv måte

Målkriterier:

- Vi ser at 3-4 åringene hjelper til og tar småbarna godt imot på tilvenningsdager
- Vi hører barna snakke om at Tigerguttene skal begynne på skolen

Tiltak:

- Hvitveisen er med Tussiene på tur
- vi snakker om at Tigergutter skal begynne på skolen
- besøksdag nye barn
- samtaler i samling om det å komme ny og det å slutte i barnehagen

5 år

Mål: Barna viser glede og forventning til å skulle begynne på skolen

Målkriterier:

- Barna viser nysgjerrighet og glede når vi bruker inne- og uteområdet på skolen (Nøkkeland)
- Barna setter ord på følelser rundt skolestart og det å slutte i barnehagen

Tiltak:

- vi har avslutningsfest for skolestarterne
- vi leser bøker og snakker om skolestart
- vi øver oss på regelleker og ringleker

JULI

Fokusområde:
Sommer og ferietid

Mål: Skape gode ferieminner

Felles: 1-5 år

Målkriterier:

- Vi ser blide, fornøyde barn og hører latter
- Barna bruker uteområdet i barnehagen på eget initiativ
- Barn fra ulike avdelinger etterspør hverandre
- Barn er i lek med «nye» barn og voksne

Viktige datoer denne måneden:

Barnehagen er sommerstengt i ukene 29 og 30.

God sommerferie!!

Tiltak:

- Personalet tar initiativ til ulike vannlek ute
- Vi går på insektsjakt
- Vi plukker blomster og bær
- Vi leser sammen på tvers av avdelingene

